

Nove oblike zaposlovanja, ki jih izkoristite

Spletne platforme ponujajo veliko priložnosti. Pridobite znanje, kako izkoristiti ekonomijo delitve in nove oblike zaposlovanja.

Mojca Cek, CPU

Foto: arhiv CPU

Nove oblike dela in novi poslovni modeli predstavljajo izziv (tradicionalni) organizaciji dela ter samemu načinu dela. Izrazi, kot so »ekonomija sodelovanja«, »gig gospodarstvo« ali »ekonomija delitve«, so le nekateri od krovnih izrazov, ki opisujejo novo obliko organizacije dela, kjer se delo ali storitve posredujejo prek spletnih platform. Ta način posredovanja dela, storitev ali nalog med zunanjimi izvajalci ali delodajalci ter delavci ali zaposlenimi, ki obstajajo v številnih različnih sektorjih in pri različnih storitvah ter so neodvisni od prostora in okolja, vse bolj vplivajo na trg dela.

Nove oblike zaposlitve

Spletne platforme, ki posredujejo delo ali delavce, je mogoče opisati kot nove oblike posrednikov na trgu dela. V središču so stalne izboljšave informacijskih in komunikacijskih tehnologij, zlasti razširjena razpoložljivost širokopasovnih povezav in širitev uporabe pametnega telefona. Nove dinamike dela ne vplivajo samo na digitalizirano blago, na primer programsko opremo ali izdelke, ki jih je treba ustvariti (grafika, spletne strani, videoposnetki itd.), ampak tudi na storitve nastanitve, prevoza, dostave hrane ali malo obrtništvo ter s tem na posredovanje delovne sile, ki je vezano na prostor in delo, ki ga ni mogoče izvesti samo preko interneta.

Evropska unija spodbuja razvoj na tem področju, saj si »prizadeva raziskati odzive politike na razvoj v strukturi zaposlovanja, podpirati delodajalce in delojemalce s splošnim ciljem ohranjanja trajnega zaposlovanja in ustvarjanja delovnih mest.« (Eurofound, 2015, str. 4). Poročilo, ki ga je pripravil Eurofound (2015), je opredelilo devet novih oblik zaposlitve, in sicer delitev zaposlenih, delitev dela,

delo na podlagi vavčerjev, začasno upravljanje, priložnostno delo, mobilno delo na podlagi IKT, množično zaposlitev, portfeljsko delo in sodelovalno delo.

V okviru EU projekta Co-LABOURative-LAB bo Center za poslovno usposabljanje izvedel usposabljanje, s katerim želimo povečati kompetence dolgotrajno brezposelnih oseb in mladih iskalcev zaposlitve o tem, kako izkoristiti ekonomijo delitve in nove oblike zaposlovanja za morebitno povečanje samozaposlovanja in podjetništva.

Kaj so prednosti in kaj ovire?

Glavne prednosti za sodelovanje v spletnem platformnem delu so prožnost, gibljiv delovni čas, dohodek, možnost financiranja novih projektov/idej, priložnost za brezposelne osebe ... Spletne platforme delodajalcem ali strankam omogočajo dostop do velikega obsega dela, kvalifikacij in ustvarjalnosti, pa tudi priložnost, da izkoristijo večjo fleksibilnost, pogosto nižje stroške brez dolgoročne vezanosti delovne sile (Felstiner, 2011; Shepherd, 2012). Podobno kot zunanje izvajanje storitev ta oblika posredovanja delovne sile podjetjem omogoča, da eksterizirajo stroške neposredne zaposlitve (Bergvall-Kåreborn & Howcroft, 2014).

Glavne ovire za sodelovanje v spletnem platformnem delu so povezane z delom in organizacijo dela in so pogosto zelo podobne težavam, povezanim s samozaposlovanjem, samostojnim delom ali z drugimi oblikami zaposlovanja (negotov pravni položaj; nizko/negotovo plačilo; varnost dela; socialna varnost; davki; delovni čas; nadzor; intenzivnost dela; globalna konkurenca). gg

svetovalec

Pod izrazom »nove oblike zaposlovanja« poznamo številne koncepte, ki so osredotočeni na prožnost, uporabo novih informacijskih tehnologij ter družbenih in gospodarskih sprememb.

Platforme, ki jih ne spreglejte

Digitalne platforme niso edini tehnični predpogoj za nove oblike zaposlovanja, a so pomembna tehnologija, ki omogoča veliko novih vrst dela. V svetu spletnega dela in dela, ki ga omogoča IKT, obstaja veliko posredniških platform, ki delujejo kot tretja stranka med partnerji ali delodajalci ter delavci ali zaposleni.

V evropskem kontekstu so pomembne platforme, ki temeljijo na ponudbi: »Freelancer«, »Upwork«,

»Crowdfunder«, »Topcoder«. Za platforme, ki temeljijo na natečajih, so ključnega pomena »99designs«, »Jovoto«, »Local Motors«. Lokacijske storitve, kot je prevoz, se lahko izvajajo preko platform, kot so »Uber« ali »Lyft«, »BlaBlaCar«, te omogočajo skupno rabo avtomobila. Za namestitve sta najpomembnejša »Airbnb« in »Wimdu« platforma. Za strokovne storitve so velike mednarodne platforme »Taskrabbit«, »Helpling« ali »Myhammar«.